

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. Тодор Желязков Маринов, доктор на дисертационен труд на тема: **„Обучение на надарени деца от начална училищна възраст за високи спортни постижения“** за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението в детската градина и началното училище по физическо възпитание и спорт).

Автор на дисертационния труд: Иван Христов Симеонов

Научен ръководител: проф. Елена Джамбазова-Спасунина, доктор

Дисертационният труд на тема „Обучение на надарени деца от начална училищна възраст за високи спортни постижения“ отговаря на изискванията на Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Р. България. Разработен е по стандартната структура за подобен вид разработки в обем от 235 стр. текст, онагледени с 46 таблици и 41 графики. Към дисертацията са включени 27 приложения в обем от 105 стр.

Проблемът за подбирането и обучението на деца, притежаващи спортна пригодност, е особено актуален и значим. Неговото изясняване предполага провеждането на задълбочени изследвания и анализи, свързани с отчитането на голям брой показатели. Именно това реализира докторанта Иван Симеонов в своето изследване като още от увода си, той аргументирано се обосновава за избора на своята теза.

Глава първа започва с изясняване същността на надареността. За целта са анализирани основни нейни характеристики, представени в отделни теоретични модели на различни автори. Това е предоставило възможност на докторанта да направи избор на оригинална концепция за надареността във връзка с извеждането на работната си хипотеза.

Разделът „Характеристика на децата (от начална училищна възраст) с надареност в сферата на спорта“ включва представянето в обобщен вид на информация за психическото и физическото развитие на децата, за възрастовите изменения в развитието на двигателните им способности и различните физиологични състояния, до които се достига в резултат на системна спортна дейност.

Анализирана е още нормативната уредба за закрила и работа с надарените деца в законодателството на България и на няколко други държави. Компетентно и задълбочено е разгледан проблемът за спортния подбор, като е представена неговата същност, специфика и организация.

Направеният теоретичен анализ ни дава основание да считаме, че Иван Симеонов притежава умения за синтезиране на знания и за изграждане на собствена концепция по изследвания проблем. Това от своя страна дава отражение върху добре формулираната хипотеза, представена в началото на втора глава.

Целта на изследването е добре формулирана, а задачите биха могли да се представят по-конкретно. Предметът и обектът на изследване са правилно изведени. Контингентът на изследване е подходящ и включва 360 момчета на възраст от 9 до 10 години, с не повече от 8 месеца разлика във възрастта (120 трениращи футбол, 120 – баскетбол и 120 ученика, които не участват в извънучилищни форми на спортна дейност). За постигането на целта и доказването на работната хипотеза е използвана комплексна методика на изследване, която е подробно описана. Направен е богат литературен обзор. Изследвани са антропометрични показатели и показатели за състоянието на двигателните способности на изследваните. Получените резултати са обработени с надеждни математико-статистически методи. Извършена е голяма по обем работа при добра организация.

За анализът на резултатите от изследването докторантът има много интересен подход. Той започва с теоретични съждения относно влиянието на външните фактори върху диагностиката на спортните надарености.

Резултатите от „изпробването на тестовата батерия в контролирана среда“ започват с интерпретация на показателите от приложения вариационен анализ, относно нормалността на данните, след което се преминава към сравняване на средните стойности от приложените тестове. Тук липсват данни за ключовите при направата на вариационен анализ показатели – стандартното отклонение и коефициент на вариация, които впоследствие (отнася се най-вече за стандартното отклонение), служат за направата на сравнения при доказването на хипотези. За отчитането на прираст в постиженията на изследваните, относно състоянието на двигателните им способности са използвани показателите на средните стойности. Анализът за качеството на изпълнение е направен чрез отчитане и сравнение на постиженията по абсолютни стойности.

Ключов за анализа на резултатите и отчитането на промените за изминал период от една година се явява получената информация след прилагането на метода на стандартизация чрез Z-стойности. Докторантът подробно анализира промените при отделните групи в началото и в края на експеримента.

Особено интересни корелационни зависимости се установяват между антропометричните данни и проявлението на двигателните способности при всички групи изследвани. Така например в един от случаите (Таблица 42) нарастването на ръста би оказало благоприятно въздействие върху постиженията на изследваните по тест „40-метрово совалково бягане (4 x 10)“ и същевременно неблагоприятно въздействие върху постиженията на същите изследвани по тест „Бягане на 30 м“. Подобно нещо се получава и при зависимостите на телесната маса и посочените двигателни тестове.

В края на глава трета, докторантът представя в обобщен вид установените връзки между тренировъчните методики и отчетените промени в получените резултати.

Дисертационният труд завършва с произтичащи от получените резултати 5 извода. Направените 3 препоръки са конкретно насочени към специалистите по спорт в практиката.

Авторефератът отразява коректно съдържанието на дисертационният труд. Към него са представени и три научни публикации.

Заклучение:

Дисертационният труд покрива изискванията на разработки от подобен род. Докторантът Иван Симеонов притежава задълбочени теоретични знания и приложни умения да провежда комплексни научни изследвания, поради което предлагам на уважаемото научно жури да му присъди образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението в детската градина и началното училище по физическо възпитание и спорт).

01.03.2021 г.

гр. София

Изготвил:

(доц. Тодор Маринов, д-р)